

Türkiye'nin mâzisi ve istikbali

تُرکیانک و اَصیلی و استقبالی

محرر :

Mehmet Reşat

مدحت پاشا

مترجمی

ر. ا.

طابع و ناشری

کتابخانه اسلام عسکری

تجار زاده ابراهیم حلمی

۱۳۲۶

1326

Great

DR

486

.M45.

1910

Buhr

کتابخانه اسلام و عسکری

تجار زاده ابراهیم حلوی

آرتین آصا دوریان مطبعه سی

ترکیه نك ماضیسی واستقبالی

شهید حریت مدحت پاشا مرحومك روسیه ایله اجرا ایتدیگمز
۱۲۹۳ حربی متعاقب لوندرده ده ایکن بر انکلیز غزته سیله نشر
ایتدکری مقاله مهمه نك ترجمه سیدر:

شرق مسئله سنك آوروپا آمال ومنافعنه موافق بر
صورتده حلنه انتظار ایدنلر، ظهور ایدن هر درلو آشوشات
قارشیسنده بو کون یا کیلمه لرینك سببی، آلدانیشلرینك
سبب حقیقیسی حقیقت حالده نه دن عبارت بولوندیغنی آکلامغه
چالیشمیلدرلر .

سجه بونك سبب یکانه سی، دولت عثمانیه بی تشکیل ایدن
اقوام مختلفه نك طبایعنه، عادات و آمالنه، دولت عثمانیه نك
وضعیت جغرافیه و اتنوگرافیه سی ایله وقایع تاریخیه دأر
ازمنه مختلفه ده استحصال اولونان خبرلرک مهم و ناتمام، الده
ایدیلان معلوماتك متناقض و غیر واضح اولمسندن عبارتدر.
فی الحقیقه معلومات مذکورده، سیاست، دین و تشکیلات
اجتماعیه کبی اوج نقطه نظر دن یکدیگریله قابل تألیف اولمیان
اجناس مختلفه نك افکار و تمایلات مخصوصه سنه نظراً تبدل
ایتمکده در. حقیقت حال ایسه آره صره بوتأثیرات متضاده به

دوچار اوله رق اکثر یا غیر معلوم قالمقده و یا خود مبهم و غیر
مکشوف برضیای حقیقت آلتده نمایان اولمقده در.

فقط آمال و منافی، افکار و احتراصاتک مصادمات
دائمیسی اورته سنده یکدیگریله تالیف قبول ایتمین اقوامدن
هر برینک کندی منافعه اولمق اوزره نصلکه افکار عامه یه
قارشی دائما متناقض معلومات وجوده کتیر مسی طبیعی ایسه
ترکیه یی عمر نده کورمه مش و یا خود ترکیه یی زیارت ایده رک
حکم ایده جکی مسائله دائر آجیق و واضح بر فکر پیدا ایدنجه
قدر ترکیه ده اقامت ایتمه مش محرر لک یازمش اولدق لری
اثر لده دائما حقیقته تقرب ایده مه مش اولمق یی ده نظر تعجب لیه
کور ما ملیدر. بناءً علیه هیچ شبهه یو قدر که، شرق دن بحث
ایده بیلیمک ایچون شرقی اینی طایمق لازم اولدنی کبی شرقه
متعلق مسائله دائر سالم بر حکم اعطا ایده بیلیمک ایچون ده
حادثات شرقیه اوزرینه معلومات موثوقه یه مالک اولمق
اقتضا ایدر.

یاقین وقته کلنجیه قدر صفوت قلب صاحبی بعض کیمسه لر :
روسیه نیک جسیم بر حربی کوزه آلدیرمق فدا کار لغنده
بولونمسی، صرف شرق خرسیتیا نلرینک اصلاح حالی مقصدینه
معطوف اولدنیغه ذاهب اولمش لردی.

عجباروسیه نك مقصدی یالكز بوندنمی عبارت ایدی،
بو بهانه التنده شرح وایضاحنه حاجت اولمیان دها سائر
مقاصده موجود دکلی ایدی؟ بو کون حربك حادثات
اخیره سی بتون حقیقتی ساحه علانیه چیقارمش اولدیغندن
بو بایده نهدرلو ملاحظه ده بولونمق لازم کله جکئی هر کس بیلیر.
فقط دشمنلر مز، خرسیتیانلرک دائما اسارت آلتنده
بولوندقلربی وانلری معروض بولوندقلری بار تحکمدن
قورتارمق اوروپانک و طیفه سی بولندیغنی ادعا ایتمکدن خالی
قالدقلری کبی بر چوق کیمسه لرده خرسیتیانلرک حقیقه
بویله بر معامله کوردکلرینه ذاهب اولدقلرندن، ترکیه ده
مسلمانلرله خرسیتیانلر بیننده موجود مناسبتدن وبالخاصه ده
حکومتک تبعه غیر مسلمه سی حقیقه کی معاملانده تعقیب
ایلدیکی مسلکدن بحث ایده رک بو اتهاماتک خطا اولدیغنی
اتبات ایتمک اقتضا ایدر.
سوابق تاریخیه به نظر ایتمک، احوالی بسبتون میدانه
چیقاره بیلیر.

*
*
اولا شوراسنی بسط و تمهید ایده لم که، دیانت اسلامیه
مساوات و حریت اوزرینه مؤسسدر. دولت عثمانیه نك اصول

و اداره سی ایسه بوقاعده اوزرینه تأیس ایدلمشدر. بونک
ایچون بالجله تبعه عثمانیه قانون نظرندہ حر و مساویدر.
ایشته ینہ بوقاعده یه میندیرکه، کافه ادیان ممالک عثمانیه
هر زمان تحت امنیتده بولونمشدر. کرک اجرای آیین و کرک
اداره روحانیلرینک منافعی ایستدکاری کی اداره صوک
درجه سربست بر اقله مشلدر. بوندن بشقه، معلومدرکه دین
اسلام آمر عدالت اولدینی کی دائرة عدالتدن انحراف
ایدن ده اک شدید مجازات ایله تهدید ایدر.

مؤسسین سلطنت عثمانیه ایلك موفقیات خارق العاده
سلاحلرینک قوه قاهره سندن زیاده هر کس ایچون و هر کس
حقنده اظهار ایلدی بکری عدالت - سایه سنده اکتساب
ایلمه مشلدر. آنلر نفوذ ابتدائی لریخی عدالت سایه سنده توسیع
ایلمه مشلر و سلاحلریله تعرض ایتمدکاری مملکتلری معاً
فتح و ضبط ایدرک نفوذ لریخی بتون جوار ممالک ایصال
ایلمه مشلدر. ایشته، تأثیر عدالت بو درجه بر عظمت
کوستره شدز.

روم ایلی قطعه سی قبضه عثمانیانه کچدی کی زمان خرسیتیانلره
جبر اسلامی قبول ایتمدیر مک بوقوجه فاتح لریک یداقندارنده
ایدی؛ المرقطعیاً بوکا توسل ایتمدیلر. تعقیب ایتمدکاری

دساتیر نخبیانه، داخل دائره حکومتلری اولان اقوامک افکار و وجدانی اوزرینه هیچ بر تاثیر، هیچ بر تضییق اجرا ایتمه مکه انلری مجبور ای دیوردی.

ایشته بونک ایچون عثمانلیلر، اداره زو حانیلری امورینی ایستدکلری کبی اداره ایتمک و حکومتک هیچ بر قونترولی ا لتنده بولونماق اوزره ایستدکلری کبی مکتبلر تأسیس ایلمک امتیازاتی، مغلوبلره هر زمان بخش ایلدکلری کبی دینلرینی، لسانلرینی و ماللرینی ده محافظه ایلملرینه مساعده ایتمشلدرد. پادشاهلر مز بو کونه قدر هر درلومذاهبک حامیسی بولونماق و اولمقله افتخار ایده بیلیرلر. حتی اودرجه ده که، محافظه ادیان خصوصنده کی مساحه مز مثل سائر حکمنه کیر مشدر. پادشاهلرک خرس تیانلر حقنده کی رعایتنه بر مثال ارانه ایتمک ایچون، مدعیاته اساس اولماق اوزره ایکی وقعته تاریخیه ذکر ایده جکم.

فاتح سلطان محمد خان ثانی استانبولی فتح ایده رک انتظامی اعاده، عفو عمومی بی اعلان ایلد کدن صو کره بر دیوان عقد ایلمسنی امر ایتمش و بودیوانه روم بطریقنی دعوت ایلمشدی. حتی بطریقنی استقبال ایچون بتون وزراسنی کوندرمشدی. اوزمانلر پادشاه، هیچ بر کی مسه یه وهله مغلوب برملنک

رئیس روحانیسنه قطعياً آباغه قالمازدی . فقط فاتح بوسفر
بتون قاعده بی لغو ایتمش ، و موقعندن قلقوب بطریقہ
طوغری اون آدیم ایلر یلمش ، بطریقک الندن طوتهرق
آنی یاننه او طورتمش . نفوذ روحانیسنک احیاسنه علامت
اولق اوزره برده عصا و یرمشدرکه ، بو عصا حتی بوکون
بیله مدبذب آینلر اناسننده بطریقک اوکنده برپاپاس
طرفدن طاشیلمقده در .

ینه عین پادشاه ، ده صوکره لر ، استاتبولده تأسیس
ایلدیکی محکمه لک اسلام لره خرس تیانلره عین صورتده معامله
ایدوب ایتمدیکنی اکلامق وشبهه سزاقوام مغلوبه بی هنوز
آلشمدقلری بردعوادن طولانی قلیبرینه کله جک قورقودن
وقایه ایتمک ایچون ، کندیسنه ارباب وقوف و معلوماتدن
ایکی پاپاس توصیه ایتمسنی رجایتمش وانلره بتون معاملاتدن
کندیسنی خبردار ایتملرینی نذیه ایدرک بعضلرک روایتنه
کوره برسنه ، بعضلرک روایتنه کوره ده اوچ سنه مدتله
مذکور محکمه لک نفتیشنه مأمور ایلمشدر .

روایتنه کوره پاپاسلر وظیفه لرینی ایفا ایلدکن صوکره
ذات پادشاهی به بیان معلومات ایچون سرایه کلشدر و تقدیم
ایتدکلری راپورده بوجه آتی افادانده بولونمشلر در .

« ذات پادشاهیلهری طرفدن حکومتک ایالتلرنده تأسیس بیوریلان محکمه لرده بوراده کی کبی ایضای وظیفه ایدر و بو حالده دوام ایدم جک اولورسه ، ذات شاهانه لری امین اولسونلرکه ، شانلی وسطوتلی حکومتلری پک از بر زمان ایچنده مرتبه قصوای شرفه واصل اولاجق ومدت حکومتلری مدید وتبعه صادق لری نیک رفاه وسعادتی بی پایان اوله جقدر . » حکومت عثمانیه اجرای عدالتله نفوذینی تأسیس وتحکیم ایلدیکی صروده اوروپانک براوجندن او بر اوجنه قدر بتون اقوام حرب واختلال ایله تولد ایدن مصائب ایچنده پویان اولیورلردی .

اقوام غریبه وشمالیه هنوز حال وحشتدن قور تولما . مشلردی . بوسبیدن طولانی هر طرفدن فوج فوج کلن ملتجیلر ممالک عثمانیه یه دخالت ایدیور ، عثمانیلردن ملجأ وحمایه طلب ایلیوردی . مظالم واستبدادن قور تولمق ایچون بر جوق یهودیلرک اسپانیادن فرار ایتدکلی ؛ ارمنیلرک مظالم نالایقه یه کرفنار اولماق وقازاقلرکده روسیه اسارتندن قور تولمق ایچون کلدکلی تاریخ مطالعه ایدنلرجه معلومدر .

ایشته بتون بومهاجرین ، حریتلری انجیق عثمانلی

طوبراغنده بولا بیلورلردی . انلره اظهار اولونان مهمانوازلق ، انلره بخش ایدیلن حمایه ، بوکون بومهاجرین اولاد و احفادینکده عین امتیازاته مالک اولدقلرینی ، دشمنلر مزكده تصدیق کرده سی اولدینی اوزره عین سعادت حقیقه یه مظهر بولوندقلرینی تحضرایتدیرملیدر .

مختصراً بیان ایلدیکم شو حال ، اون سکزنجی عصره قدر دوام ایتدی . بومدت انساننده آروپا انتظام کسب ایتمش ، تدریجاً طریق ترقیه داخل اولمغه باشلامشدی . بو عصرک اوخزینه طوغری متین و پایدار برغیرت ، مدنیت حاضره یه برترقی جدید بخش ایدیور . حکومتلرک شکل وطبیعتنی دکشدریوردی . فقط دولت عثمانیه ، اجرا اولونان پروژه لرک مکملیتنی و مملکته بر خطوه ایلری آتدیرمق احتیاجنی ادراک ایدمک ذواتک فقدانندن طولای حال توقفده قالمش . . و نظامات قدیمه سی بسبتون دوجار اغتشاش اوله رق تبدیل اصول و مسلکله فوق العاده محتاج بولونمش اولدینی حالده نظامات قدیمه سندن هیچ برشی تبدیل ایتمه مشدی . اختلالات داخلیه ایله روسیه یه قارشی اجرا ایدیلن حر بلردن طولای حکومتک قوای مادیه سی ده پریشان اولمشدی .

ایشته بوصورتله کوندن کونه دوچارضعف اوله رق ،
عصرلرجه دنیانک اک معظم حکو، تلمدن معدود اولدینی
حالدده درجه ثانیهدده حکومتلرصرهسنه تنزل ایلمشیدی .
آورویا مدنیقی ، نظامات جدیده ایله اکتساب ایلدیکی
حریتلرک ظل دلارامنده عظمت واعتلاکسب ایلدیکی صرهده
بونعمتلردن کلیاً محروم اولان ترکیه ، قواسنک تناقص
ایتدیکنی کوریبور ودوچار اوله جنی تهلمکلری بالذات ادراک
ایتمکه باشلا یوردی .

ایشته بوتلمکلره میدان ویرمه مک و حکومه شوکت
سابقه سنی اعاده ایتمک ایچون رشید ، عالی ، فؤاد ودهاساز
ذوات کی رجال حکومت عثمانیه ، حکومتی نظامات جدیده
نائل ایدرک اداره سابقه سوء استعمالاتی محو ایتمکه
چالیشدی لر .

واقعا تمامیه احراز موفقیتم ایدمه مدیلر ایسه دهه ،
مساعیلری ینه عقب قالمدی ، ترکیه نك صوک حریدن اولکی
حالی بوندن اوتوز سنه اولکی حالیه مقایسه ایدیلیرسه ،
مملکتده حصوله کلن تبدلات نافعه کاملاً نظاهر ایدر .
بوتبدل ، بشقه مملکتده برعصراق مساعی نتیجه سنده
بیله قوه دن فعله کله میه جک درجه ده شایان حیرتدره . فقط

اطرافزده وقوعه کلن ترقیات ده اودرجه سریع اولدیغندن
بواصلحات آز زمان ایچینده غیرکافی برحالده بولمیشدر .

حال بوکه مملکتده اصلاحات اجرا اولوندیغی حالده
اهالی آره سنده برنوع عدم ممنونیت حکم فرما اولهرق بعض
شکایتلره سببیت ویریور ، بو شکایتلرده خرسیتیانلر
واسطه سیله اورویاه نشرایدیلیوردی .

عجبا بو عدم ممنونیت نهدن نشأت اییدیوردی ،
بوشکایتلرک اسبابی نهدن عبارتدی ؟ خرسیتیانلر مساوات
تامه یه مظهر اولمیورلر دییه می ؟ حال بوکه اصلاحات اجرا
اولوندیغی اندن اعتباراً خرسیتیانلرک احوالی حس اولنه جق
درجده دخی هر درلوانتظارک فوقنده اصلاح ایدلشدی .
ایچلرندن برچونغی حکومتک اک مهم مأموریتلرینه قبول
ایدلشردی ؛ مدیریتلرده ، محاکمه ، امور حکومتده ایهای
وظیفه اییدیورلر ، فضله اولهرق اسلاملرک نائل اوله مدقاری
بعض امتیازاته ده مظهر اولمش بولنیورلردی .

عجبا بونلر حقیقه ادعا اولوندیغی کبی مسلمانلردن
شدتلی برتضیق کوریورلرمیدی ؟ بوکا ایناتمق خطادر .
خرسیتیانلر سوء استعمالات اداره دن متأثر اولیور ایدی
ایسه لر ، بونلرک اضطراراتنه مسلمانلرده هدف اولیور ،

حال حاضرک تبدیلی شدتله ارزوایدیورلردی .
فقط بالاده بیان ایتدیکم وجه ایله بو اضطراباتدن
شکایت ایدنک زیاده خرسیتانلر اولدینی ایچون آوروپاده
یالکز خرسیتانلرک مشقت چکدیکنه ذاهب اولیوردی .
عجاشرفدن آره صره صدورایدن بوشکایات متحده نك
سبب حقیقیسی نه دن عبارتدی؟ بونک ایضاحی بک بسیطدر:
باب عالی الیم ، فقط کندیسی ایچون مدار افنخار بر تضاد
ازی اوله رق اجناس خرسیتانییه اسلاملردن دها زیاده
برحریت ، دها زیاده وسائط تدریسیه بخش ایتشدی ،
حکومتتمزک دشمن قدیملری ایسه بو حالدن کمال مهارتله
استفاده ایدهرک اجناس مذکوره دن بعضیلرینه افکارانفراد
پرورانه تلقین ایتمک موفق اولملشدر .

بونک ایچون، آوروپاده خرسیتانلر طرفدن ایشیدیلن
شکایتلر حقیقه مسلمانلر طرفدن اجرایدیلن تضییقات
ومظالمدن نشأت ایتیمور ، بونلرک مقدا لسانه المغه جرأت
ایتمکلری آمال واحتراساتک تحریک ایدلمش اولمسندن
ایلری کلیوردی .

بناء علیه، اصلاحانه تشبث اولندیفی زمان ، دها
بدایتده بتون بو عناصری یکدیگریله برلشدیره جک وجه

ایله انلری متانت بخش و محیی حیات براداره اطرافنه
طوبلامق و بو اجناس مختلفه تی تلقینات خارجه یه قارشی
عدم التاثر برحاله کتیره جک بر وطن مشترک وجوده
کتیرمک لازمدی . بو وظیفه ایسه ، ترکیده اداره
مشروطه اعلان اولندیغی صروده مجلس مبعوثانک تورلدیکی
اوزره ، بک مشکلدی .

بوندن بشقه ، بر طرفدن روسیه ده مشکلات جدیده
ایقاع ایتمکن خالی قالمیوردی .

روسیه حکومتی ۱۸۵۴ سنه سنده بزمله حرب ایتک
ایچون قاینارجه معاهده سنه مراجعت ایتدیکی کبی ۱۸۵۶
معاهده سنی محو ایتک ایچونده دهها مدهش ودها سهل
الاستعمال یکی برسلاخه مراجعت ایتشدی ، اوده اسلاو
اتحادی ایدی .

کافه دسائسنده ماهرانه حرکت ایدن روس دیپلوما-سی
بر طرفدن وظیفه سنی ایفا ایلدیکی کبی ، دیگر طرفندن
بلقانلره تخم نفاق صاحب ایچون قومیتلره اعتماد
ایدیوردی .

عثمانلی طورراغی متفقین قطعاتندن تخلیه ایلدیکی
کونک همان ایرتسی ، برنس غورچاقوب بلغارلرک حکومت

عثمانیه دن تضییق کوردکلرینی بیسان ایتمک ایچون برنوطه
کوندریوردی .

اوزمان برتحقیقات اجرا ایلمش ، فقط بویله برشی
وقوعه کلدیکی تظاهر ایتمشدی .

ینه بوسره لرده چرکسارله تاتارلر مملکتلرندن چیقاریله رق
ترکیه ده یرلشمش لردی . روسیه حکومتی بوفرصتدن
استفاده ایده رک باب عالی نیک مقصدی چرکساری یرلرینه
یرلشدیرمک ایچون بلغارلی مملکتلرندن چیقارمقدر ،
دینه خرسیتیانلری اغفال ایتمش و بلغارلی (ویدین)
جهت لرینه طوغری مهاجرت ایتمک تشویق ایلمشدی .
ایشته اوزمان یکریمی بیک کشی بووصایایه قابیلررق ،
کوزل کوزل وعدلره فریفته اولان مملکتلرندن چیقمشلر ؛
فقط آز بر زمان صوکره دوت علیه دن تکرار یرلرینه
کلرینی طلب ایلمش لردر . بو ییچاره لر الارنده بولنان
جزئی بر مبلغی ده بیهوده یره صرف ایتمش اولدقلرندن
حکومت بولری سوق ایتمک ایچون واپور تدارک ایتمک ،
وکندی لرینه اعاده اولنان تارلارک زرعی ایچون اوکوز
و آلات زراعیه ویرمک مجبور اولمشدر ؛
۱۸۶۵ و ۱۸۶۶ سنه لرنده ، روسیه ده تشکیل اولنان

چتهلر بلغارستانده اختلال ظهوره کتيرمک ايجون
کيشنف و بکرش طريقيه بلغارستانه کلديلر . زشتووی
جوارنده طونه دن کچرک طرفی ايله سلوی آره سنده
بالقائره قدر ایلر یلدیلر . فقط بلغارلر طرفین هیچ
بر معاونه کوره مینجه ، اهالینک مظهر معاوتی اولان
ژاندارمه لر طرفین مغلوب و پریشان ایدلایلر . بوراده
شونی ده اخطار ایدیم که ، بوچته لرك ايلک کچيشلرنده
ارتکاب ايتدکری اک برنجی جنایت ؛ یوللری اوزرنده
کزینن سکز اون یاشلرنده بش یچاره اسلام چوجغنی
قل ایتکدن عبارت اولمشدر .

فی الحقیقه بومدهش جنایتدن مقصد اهالیء اسلامیه بی
خرستیانلره قارشی اخذناره تشویق ایتک و مملکتی
اختلاله ویره رک آوروپاده خرستیانلرک ترکلر طرفین
تضییق و تلف ایدلکلری ظنی حاصل ایلمک ايجون بونک
نتایجندن استفاده ایتک ایدی . فقط مسلمانلر بوکا قارشی
هیچ سسلرینی چیقارمايجه ، محرکلرک بلانی کاملاً عقیم
قالدی .

قومیتلر ، بو حالی کورونجه مانوره لرینی تبدیل ایتمکه
مجبور اولدیلر . اسکیدن یابدقلری کبی ، بلغار چوجقلرینی

تعلیم و تربیہ ایچون معلملر کوندره جک یرده ، هر سنه اهامی خرس تیانیه میانندن برچوق چوجقلر انتخاب اییدیلر . چوجقلر روسیه یه کوندریلیور ، عودتلرنده ایسه ماکتئلرنده اتحاد اسلار فکرنی تعمیم ایدیورلری . بتون بو حاللر ، روسیه نك درس مادت سفیری روم کلیسا ساندن آری اولاق اوزر ملی بر بلغار کلیسایی آچیلماق ایچون فرمان استحصالنه موفق اولدینی زمانده واقع اولیوردی .

فقط مقصدم نه روس دیپلوما-یسنك علیهمزده یاپدینی شیلری بیان ایتمك ، نه ده قومیته طرفندن اجرا ایدیلوب بتون عالمك بیلدیکی شیلری تکرار ایلمکدر .

یالکنز ایسترم که ، اخنلالات وعصیانلرک ، سلطان عبدالعزیزک صوک سنه لرنده کی غرابتک ، سرایک مصارفات مجنونانه سنك ، بوندن طولانی حصوله کلن نتایج الیه نك ، حاصلی بر برینی متعاقب اوزریمزه چوکن فلاکت ومصیبتلرک آز چوق عین منبعدن نشأت ایتدیکنی هرکس بیلسین !

کذا حربدن اولکی احواله دائره برشی سویلمک ایسته م : بونئر ذاتاً معلوم اولدینی کبی ایضاح وتفصیله

احتیاج مس ایتیمه جک درجه دده یکیدر. یالکز، استانبول
 قونفرانسندن برنیده بحث ایتیمک ایچون شونی بیان
 ایده بیلیرم که ۹ ایلول تاریخنده پترسبورغ جریده رسمیه-
 سنده پرنس غورچاقوف طرفندن نشر ایدیلن تعمیم
 سیاسی ذیلنک برنجی فقره سی کمال دقتله مطالعه ایدیله جک
 اولورسه، روسیه حکومتک استانبول قونفرانسی ایله
 آیاستفانوس معاهده سنده درمیان ایلدیکی بشیلر بیننده
 هیچ فرق اولدینی کوریلورکه، بونی ۱ نیسان تاریخلی
 ورقه لرنده مارکی سالدیسبوری جنابلری ده تسلیم
 ایله مشلدره. او حالده روسیه حکومتک مظفر اولدینی حالده
 آورویایه کوجله قبول ایتدیره بیله جکی برشیشه ترکیه نیک
 در حال موافقت ایتیمه جکنی طبیعی اوله رق سویلیه بیلیرز.
 ذاتاً هیچ بر حکومت، بر ملت یوقدرکه، بوشرائطی
 قبول ایتسین. بونی بزمده قبول ایتیمه جکمز طبیعدر؛
 زیرا بتون اهالی هر نه صورتله اولورسه اولسون حیثیت
 و منافعی مدافعه ایتیمک ایستور، بشیوز بیک عسکر
 محاربه امرینه انتظار ایده رک وطن ایچون فدای جان ایتیمک
 شرفنی تمنی ایلوردی.
 انکلتره حکومتک، حقنده نه کبی تدابیر اتخاذایلدیکنی

زیکه بیامیور دکدی ، انکلتره قاینه سی ، مجادلانمزہ قاریشمیه جغنی آچیقدن آچیهه بیان ایتشدی . بزبورقاری پک ابی بیلیوردق . کذا آوروپا منافع عمومیه سی ایله انکلتره منافع خصوصیه سنک ، روسیه ایله وقوع بولان مجادلانمزہ صوک درجه مربوط اولدیغنی ، انکلتره قاینه سی هر نه قدر بوصورتله بیانانده بولونمش ایسه ده انکلتره نك ایرکچ پومستله به قاریشمامسی امکان خارجنده بولوندیغنی ده پک اعلا بیلیوردق . بواعتماد فوق العاده ، بالاده بیان ایلدیکمز اسبابه انضمام ایدورک روسیه ایله اجرا ایده جکمز محاربه نك نقاط اساسیه سندن برینی تشکیل ایلمشدر . حتی انکلتره حکومتک بالاخره وقوع بولان حرکتی عثمانلی نظارینک استدلالاتی تماماً قوه دن فعله چیقارمش ، فی الحقیقه انلرک حس ایتدکلری کبی انکلتره حکومتی مداخله اتمش ایسه ده تخمینلرندن پک کیچ بر زمانده مداخله ایلمشدر .

ایشته شو مطالعاتندن ده مستبان اولیورکه روسیه حکومتک شرقده کی بولتیقه سنک یکانه محرکی ، خرسیتانلرک اسلاملر طرفندن تضییق ایلدیکنی وسیله ایده رک روسیه نك خرسیتانلره قارشى دائما اجرا ایتک ایستدیکی

حق حمایه‌دن بشقه برشی دکلدرد
روسیه حکومتی آوروپایه قارشی هپ بوفکری ایلری
سورمش وانی بزه قارشی دائماً بر سلاح اوله رق استعمال
ایلمشدر . فقط بوبایدکی افکاری تبدیله بادی اولان
برشی وارسه اوده آوروپانک جنوب شرقی جهتلرنده
متمکن خرستیان عنصرینک قومیتلر طرفندن استعمال
اولنان نفوذ الیم مفسدتله برابر برطالم سیاسی نفوذلر
آلتدده بولونه رق بعض دفعه لر دائرة مشروعتندن
خارجه چقمسی وادعا اولوندینی کبی اداره عثمانیه نک
سوء استعمالندن قورتمقدن زیاده اسلاو اتحادی
فکرینی نشر و تعمیم ایچون وسائط شدیده استعمال
ایلمسیدر . واقعا بسوء استعمالات عصیانیه وسیله اولیور
دکل . فقط اک صوک وقایع تامیله اثبات ایتمشدرکه ،
بوعصیانلر سوء استعمالاتی محو وازاله ایتمکدن زیاده امتیاز
واستقلال الیه ایتمک ایچون اجرا ایلمکده در . فقط
بومیانده یالکز بلغارلر مستنادر ؛ چونکه انلر کیمک
النه دوشمشلرسه دائماً کورکورینه استعمال ایلمش برآلت
مقامنه قائم اولمشلردر .
بناء علیه بوباید آرزو ایدیلمن وکمال شدتله تعقیب

اولونان نقطه ، اسلاواتحادینی وجوده کتیرمک ایچون حکومتک قوای موجوده سنی یارچه لامقدن ، پروتدن قره دکز بوغازینه . قره دکزدن آدریاتیق دکزینه قدر تأسس ایدن بیوک برحکومتک نفوذوتاتیرندن بشقه برشی دکلدر . ایشه ، آوروپانک موجب هر اسی اوله جق برتحکم

عمومی اصولنی افهام ایدن بومنفعت عظیمه سیاسیة قارشیسنده منافع خرسیتیانیه کاملاً اورته دن قالمقده ویا آز چوق تأثیرینی ضایع ایلمکده در . بونک اک آشکار دلیله آیاستفانوس معاهده سی امضا اولونور اولونماز روسیه نک بزه قارشی آثار محبت اظهار ایلمسیدر .

روسیه نک آوروپایه قارشی بزمه اتفاق ایتکه نه درجه لده مسارعت ایلدیکی وبزمه اجرا ایتمش اولدینی حربی صرف آوروپا ایچون وخرسیتیانلره محبتندن طولایی اجرا ایتکده اولدیغنه آوروپایی نه درلو ذاهب ایتمش بولوندینی هر کسک معلومیدر .

فقط صرف ماضی ایله حالدن شکایت ایتمک کفایت ایتمز . اک زیاده آتی پی ده دوشونمک اقتضا ایدر . عجبا حالی فصل اصلاح ایتلی ، بوکی حاللرده نه وسائط استعمال ایلملی؟

شمديكى حالده بو سؤالك چاره حلى پك چوق :
دها طوغرىسى وضعيتك مشكلاتىدىن و آروپانك
دوچار اولدىغى مرض عمومىنىك سبب يكانه سنى تشكيل
ايدن بر مسئله يى بىستون قىاتمق خصوصى صندى ضرورى
و مشروع بو صورتده حس ايدىلن احتياجن طولايى
اليوم بر فوران تصورات موجوددر .

مملكىتك حال حاضرندى بر كر كىنىك پيدا اولمىسدىن
بزده علاقه دارى . بو حال تركىنىك بدبخت اهالىسى ايجون
آرتق غير قابل تحمل بر حاله كلىشدر . وقتيه مترقى
و مسعود اولان و ظنمز ، شمدى خرابه زار خالنده در .
بو حالك بر دائره حق و عدالت داخلنده ازاله سى الزمدر .
بن بو خصوصى بر چاره حل درمىان ايدىجكى
ادعا ايدىم ؛ فقط بر چوق سنه لر طونه ايا لىلرندى
والىك ايتدىكىمىن اليوم هر نه صورتله اولورسه اولسون
تركىنىك تامين سعادتى ايله مشغول اولانلرك نظر دقتى
جلب ايتىك اوزره ايضاحات مختصرده بولونهرق روم
ايلى و بلغارستان حقتندى بعض ملاحظات درمىان ايتىكلىكم
چوق كورولمز ظن ايدرم .
اولا شونى نظر دفته آلملىدركه ، بوكون اك زياده

نظر دقتہ آلتان بلغارلر میانندہ بر میلیوندن زیادہ اسلام واردر .
 تاتارلر وچر کسلر بومیانده داخل دکلدر . بو اسلاملر
 اولیہ ظن ایدلدیکی کچی آسیادن کلوب بلغارستانده
 برلشمه مشلدرر . بونلر دور استیلاده و آنی تعقیب
 ایلیان سنلر طرفنده شرف اسلام ایله تشرف ایدن
 بلغارلرک احقادیدر .

بونلر عین مملکتک ، عین طبقه دن نشأت ایتمش عین
 جنسک اولادلریدر . بونلرک ایچنده برچوقلری واردرکه
 بلغارجه دن بشقه برلسان تکلم ایتزلر . بو ملیونلرجه
 انسانلری یوردلرندن چیقاروب وطنلرندن بعید محللره
 کوندرمک ، نجھ اک بیوک بر انسانیتسزلکدن معدوددر .
 بویله بر حرکت نهحقه ، نه درلو بر دیننه مستنداً اجرا
 اولونه بیلیر ؟ ظن ایدرسم ، خرسیتیانلق بوکا مساعد
 دکلدر . مدنیتک بر قانونی واردر . انسانیتکده نظاماتی
 موجوددر . اون طقوزنجی عصرده بونظاماته حرمتی
 امر ایدر . بوندن بشقه ، آرتق مسلمانلره : « آوروپاده طور مق
 ایسترسه کز خرسیتیان اولکمز . » دینه بیله جک وقتلرده دکلرز .
 کذا شونی ده دیه بیلیرمکه ، بلغارلر ترقیات فکریه جه
 پک کریدرلر . اقوام خرسیتیانیه نک ترقیاتی حقہ ندهدک .

سوزلرم بونلره دكل ، روملره ، ارميلره وسائرلره در .
 بلغارلرك يوزده اليسى چفتجى ، يوزده قرقى چوبان ،
 قويون يتشديريجى ، اوراجقى وسائرلره در .

اسلاملره كلنججه ، بونلر تدريسات دينيه واوزون
 مدت دوام ايدن حكومتك تجربيه سى اثرى اوله رق مرور
 زمان ايله قابليات فكريه جه حس اولونه جق درجه ده ترقى
 ايتشلردر كه ، بوترقى ايلرى ديكرلرينه نسبة فائق برحاله
 بولنديره قده در ؛ بونى بلغارلرده تسليم ايدرلر .

بوكون ، درت عصردن بى حاكم برملتك دون
 محكوم و ذكاجه ده قابليتى معدوم برملت اداره سنه كيرمسنى
 طلب ايتك ، بالقان شبه جزيره سنده آوروپانك دها بر
 بطن دوام ايتديكى مدتجه حال اغتشاشده بولنسنه
 سديت ويره جك بر وضعيت توليد ايلمك ديمكدر .

زيرا اسلاملر ، وطنلرندن آيرلمازدن ، مال وملكلرينى
 ترك ايتمزدن اول خونريزانه برمحاربه ايده جكلردر كه ،
 بو محاربه ذاتاً باشلامش اولدينى كى دوامده ايده جكدر .
 حتى بو محاربه باصديرلمش اولسه بيله تكرر ظبور ايدر ك
 آوروپا و آسيانى اغتشاش ايچنده براقه جقدر . خريستانلر
 وبالخاصه روملر ، نفرت ايتدكلرى بلغارلرك مظالم و تحكمندن

قور تولىق ايچون اسلام صفلى آره سنده محاربه ايدە جكلر دره .
چونكه اسلاملرله روملك منافى ، حقلىرى مدافعه ايچون
توحيد افعال ايتلىرىنه لزوم كوسترر .

خير ، مسامت عموميه ايچون محاذير فوق العاده حصوله
كله دن يالكز مسلمان اولدقلىرى ايچون برمليون انسانى
وظنلرندن اخراج ايتك وبر كون اول تابع اولانلرى
بوكون متبوع حاله ارجاع ايتك امكان خارجنده دره .

شو مطالعه مزدن ، حال سابقك اصلا تبديلى آرزو
ايتديكمز اكلاشيليرسه ، جواباً ديرزكه مقصدمز قطعياً
بوندن عبارت دكلدره . بزم مقصدمز خريستيانلرله اسلاملك
اصلاح احوالى ايچون بردن چاليشمق ، شرقده اجرا
اولونه جق تبدلاتى هر ايكى طرف ايچونده تدريجاً اجرا
ايتك ، اهانك بر قسمنه بخش اولونه جق اصلاحاتك ديكرى
ايچون اديار وفلاكت حاله منقلب اولمسنه ميدان ويرمه مكدره .
بم فكر محه بو اويله بر مسئله عدالت وراقندن عبارت دركه
بوندن انحراف ايدنلر ايجابات زمانه وعصره كوره حركت
ايمه مش اولغله اتهام اولونه جقلىرى كهي ، بويله بر عصر
مديتده ، اعصار وحشده بيله اجرا اولونميان شيرلك وقوعه
كلديكنى مشاهده ايتك بشرىت ايچون حقيقه اليم اولاجقدر .

فقط بومشکلاتی ازاله ایچون نهدرلو برواسطه استعمال
ایتملیدر ؟

بالاده ده بیان ایتمدیکم وجهله بن بوواسطه یی بولدیعمی
ادعا ایده م ، فقط بکا اویله کلیورکه بلغارستانی عادلانه بر
صورتده تحدید ایتمک هر درلو منافی بردرجه یه قدر
محافظه ایده بیلیر . بومنافعدن مقصدم اهالی به تعلق ایدن منافعدر .
منافع سیاسیة نك ده آریجه مدافع لری وقهرمان لری
اولدیغندن منافع سیاسیة ایله مشغول اولغه لزوم کورم .
بلغارستان اراضیسی ، طونه اوزرنده روس اردوسنک
حل مروری اولان (زشتوی) دن باشلا یه رق (یانظرا)
مجراسنی تعقیب ایده جک و (عثمان بازار) ایله (طرنوی)
بیننده کچه جک و (غابرووا) ایله (شپقه) کچیدی ااره سنده
بالقان لری مرور ایلدکن صوکره طاغلرک صر تلر نی
تعقیب ایده رک (اچتمان) ه ، بعده (صماقوو) و (کوستندیل) ه
کلوب (لسقوفجه) یه منتهی اولاجق ، بورادن ده
(موراوا) وادیسنی تعقیب ایده رک صرب حدودینه
طیانه جقدی که ، ظن ایدرسم بویله بر بلغارستان برچوق
احترصاتی ازاله ایده بیله جکدی .
اوزمان ، تخمیناً ایکی ملیون اهالی ایله مسکون

اولان بوخطه واسعه : شمالاً طونه ، غرباً صربستان و مورواوا ، جنوباً روم ایل و لاتی بالقانلرک بر قسمی ، شرقاً ده یانطرا ایله محاط بولونه جقدی . موجود ناحیه لری ده بروجہ آتی نواحیدن عبارت بولونه جقدی . زشتوی میکبولی ، رابووه ، لوم ، ویدین ، عادلیه ، بلغراد جق ، برقوقجہ ، وراچہ ، لوفجہ ، پلونه ، سلوی ، طرنوی ، غارووا ، احتمان ، صماقو . ایزلادی ، اورحانیہ ، صوفیہ ، دوبیچہ ، رادومیر ، کوستندیل ، لسقوجہ ، نیش ، ایزنہ بول ، بیروت .

شو تعداد ایلدیکم یکرمی آتی ناحیہ ده خرستیان بلغارلر اکثریتی حائزدرلر . نسبت ایسه ، محلاته کوره یوزده ۶۰ : ۸۰ در . بونسبت ، روسجق ، رازغراد عثمان بازار ، شمنی ، طوترقان ، سلستره ، طولچی و وارنه کبی یانطرانک شرقنده کائن نواحینک عکسیدر .

بورالرده نفوسک یوزده ۷۰ ی اسلام ، متباقیسی روم ، ارمنی ، آلمان ، لپیوان . قازاق ، اولاح ، بلغار و سائرہ - در . حتی سلسترده دلی اورمان ، شمنیده کرلووا ، عثمان بازارده طوزلق کبی برچوق محللر صرف اسلاملرله مسکوندر . بوندن بشقه شوحدود داخنده بر بلغارستان تشکیلی

هردرلو منافی تأمین ایتمکنن زیاده یکیدن یکی به وقوعه
کله جک اختلافاتک از اله سنده فوق العاده خدمت
ایده جکدی . یکی پرنسلکده قالمق ایسته مین اسلامر ،
بوراده قالمق استین خرسیتان بلغارلرله ملکلر نی ده مبادله
ایده جکلر دی .

صرف موقعی اولان بومشله بی فصل و تسویه ایچون
مخلط بر قومیسون تعیین اولونه جقدی .

یکی بلغارستان ، باب عالی به خراجکذار اولمق
اوزره براداره مستقله تشکیل ایده جکدی . دولت
عثمانیه ده بو پرنسلکک اداره داخله سنه مداخله
ایتمیه جکنی آوروپایه قارشى قواعماً تعهد ایتمکله برابر
مملکتی اجانبه قارشى مدافعه ایچون ویدین وینش
استحکاماتی اشغال ایتمک حقی محافظه ایلیه جکدی .

• قلاع اربعه داخل اولدینی حالده دیگر نواحینک
کافه سی اسکیدن اولدینی کبی تمامیه دولت عثمانیه به تابع
بولنه جقدی . بونواحیده هیچ برتاسیسات خصوصیه
اجرا ایلمیه جک ، فقط بونواحی سائر ایالتلر کبی قانون
اساسینک صورت مکمله ده تطبیق سایه سنده کندیلرینه
تأمین اولنه جق منافع حقیقه و قواعیه دن استفاده ایده جکلر دی .

في الحقيقة تأسيسى ممكن اولان بتون طرز حكومتلر،
تصورى ممكن اولان بتون اداره پروژه لرى ايچنده قانون
اساسى حقيقه تطبيق اولندينى تقديرده ، شرق ايچون
اك موافق برطرز اداره در . زيرا بتون اجناسك ترقيات
فكرية وماديه سى واسطه سيله وطنك ترقيات مستقبليه سى
تأمين ايتك اساسى ، بوقانونده موجوددر .

• قانون اساسى ، حكمدار طرفندن ملته بخش ايدلمش
اولدينى ايچون دائما محافظه اولنه جقدر .
بوقانون ، ملتك مال صريحى حالنه كلديكى كى ملتده
مملكته سلامتى انجق بوقانون اساسيده متدج بولنديغنه
قانع اولدينى جهتله انك محافظه ننه فوق العاده بر قيمت
بخش ايتكده در .

بوبرات مليتك تمامى تطبيقه شمدى به قدر بعض
اسباب ماديه نك مانع اولمى وبوقانون اساسيدن
بعضيلرك ضررديده اولمش بولونمى ، انك قيمت واهميتنى
هيچ بروقت تنقيص ايدمز . تركيه ده هان هر كس
اداره مشروطه نك يرلشمسنى ، كسب قوت ايتمىنى ،
نظاماتمرك روح وناظمى مرتبه سنه كلسى آرزو ايتكده در .
واقعا قانون اساسينك تطبيقى بعض فكرلرده آلان

شهرلر تولید ایدیور دیه اعتراض اولونه بیلیر . فقط بو شهرلر ، باب عالینک اصلاحات موعوده دن بعضلرینی هنوز اجرا ایتمه مش اولمسندن نشأت ایده بیلیر ؛ فقط نجبه باب عالینک درعهده ایلدیکی وظائفی ایفا ایده جکی هنکامده مصادف اولدینی مشکلاتی علی العموم افکار عامه نظر دفته آلمیور کبی کورونیور . بومشکلات ایسه هر فرصته ممالک عثمانیه داخلنده اغتشاشات داخلیه تولید ایلمکه معطوف اولان تأثیرات اجنبیه ایله قاریشیق بر حالده ظهور ایتمش و ترکیه یی آوروپایه قارشى درعهده ایلدیکی تعهداتی ایفادن منع ایلمشدر . شرقده وقایعک طرز جریانی بردقت ثابت ایله تعقیب ایدنلرجه معلومدرکه روسیه نك اك زباده قورقدینی شی ، ترکیه احوالنده بر صلاح حقیقی نمایان اولسیدر . ایشته بو-بیه مبنی روسیه حکومتی ترکیه امور اداره-سندده اصلاحات جدیدیه تشبث ایدنلره قارشى مختلف زمانلرده اجرای تأثیر ایتمکدن خالی قالمشدر . بونک ایچون باب عالی قانون اساسی بی اعلان ایدر ایتمز بر حربك فوراتی ده نوعما تحریك ایتمش دیمکدر . رویه حکومتی اساسا بو حربی هیچ بوجه ایله حاضر-لامش اولمدینی کبی قانون

اساسينك اعلانی ده ، ممکنه ترکیه بی کاملاً نحو ایتمک ویا بردها قالمه میه جق برحاله کتیرمک ایچون ترکیه یه تعرض ایتمک خصوصننده کی قرارینی تعجیل ایتماش اولسه ایدی ، روسیه حکومتی احتمالکه بو حربی برمدت دها تأخیر ایده بیلیردی .

کذا شونی ده اعتراف ایده رمکه بوقانون اساسی حدذاندنده اوروپا نظامات قدیمه سی درجه سنده برمنانت نفوذی حائز اولدینی کبی اولامازده . فقط بو فقدان نفوذی آوروپا پک قولای اجمال ایده بیلیر ! باب عالی بی اکثریا حقسز برچوق مداخلات ایله صارصمش اولان آوروپا شرقده وقوعی محتمل اولان کافه ترقیاتی خلاصه ایدن بوقانون اساسینک تطبیقی ایچون برنظارت فعالانه اجرا ایتمک خصوصننده بونی پک کوزل بر فرصت اتخاذ ایده بیلیر .

بو نظارت مشترکه ، کذا روسیه نک شرقده کی نفوذینی تجرید ایتمکده مدار اولورکه ، بو نفوذ شمدی یه قدر صرف روسیه نک منافعه و اوروپا منافعنک ضررینه اوله رق اجرا ایدلشدر .

خلاصه ، ترکیه ده اصلاحات جدیده تطبیق ایتمک ،

اجناس مختلفه یی یکدیگرینه مزج ایتک وبو امتزاجدنده
هانکی جنس ومذهببه منسوب اولورسه اولسون
اهالینک ترقیات تدریجیه سی استحصال ایدلک ایستیلیرسه ،
ترکیه مشروطیتله اداره اولونمیدر . فلا کترلر مزه یکانه
چاره ، داخلی وخارجی دشمنلر مزه قارشی نافع بر
صورتده مبارزه ایچون استعمال ایلیه جگمز یکانه واسطه
بودر .

تعقیب ایلدیگمز طریق ترقی یی سد ایدن مشکلا بدن
بعضلری اکلای توبده بزه آثار صمیمیت ابراز ایتیلری
حقمز ده دهآز شدت ودها زیاده برعدالتله حرکت
ایتملری لازم کله جگمزه اقتناع ایدر وعین زمانده ده
دوستلر مزه ، حتمزده کی فکر مخالصتکارانه لری تأیید
ایده رک اعتماد لرینک محلنه غیر مصروف اولدیغنی اثباته
موفق اولورسه م ، شو سطرلری یازمقده کی مقصدم
تمامیه حاصل اولمش دیمکدر .

لوندره ، مایس ۱۸۷۸

مدحت

